

Centrum pre deti a rodiny

Požiarnická 3, 080 01 Prešov

**PROGRAM CENTRA
pre deti a rodiny**

Prešov, január 2019

PROGRAM CENTRA PRE DETI A RODINY

v zmysle Vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 103/2018 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

§ 1 písm. a)

Kontaktná adresa centra a telefónne číslo alebo iný kontaktný údaj centra:

CENTRUM PRE DETI A RODINY PREŠOV, Požiarnická č. 3, 080 01 Prešov

POHOTOVOSTNÝ KONTAKT: mobil: 0918247620

Riaditeľ:

t. č.: 051 24 33 011, mobil: 0905 840 541, riaditel.presov@ded.gov.sk

Vedúca úseku starostlivosti:

mobil: 0917106690, dedpopsycho1@gmail.com

Vedúci ekonomicko-prevádzkového úseku:

mobil: 0907930939, dedpospravca@gmail.com

Vedúca Centra podpory profesionálnych náhradných rodín/CPPNR/:

mobil: 0908572730, dedposocprac1@gmail.com

Sociálni pracovníci:

t. č.: 051/2433013, mobil : 0918247620

§ 1 písm. b)

Adresa miesta vykonávania opatrení alebo miest vykonávania opatrení, ak sa opatrenia vykonávajú vo viacerých budovách:

Požiarnická č. 3, 080 01 Prešov – kmeňová budova zariadenia– 11 samostatne usporiadaných skupín

Sabinovská č. 107, 080 01 Prešov – rodinný dom, 1 samostatne usporiadaná skupina

§ 1 písm. c)

Účel centra podľa § 45 ods. 1 písm. a) až d) zákona:

Účelom centra je v zmysle §45 ods. 1 písm. a) a c) zákona:

- vykonávanie opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia - **pobytovou formou,**
- vykonávanie opatrení na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania
 - a) krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,

- b) porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch -**ambulantnou a terénnou formou,**

Účelom centra je aj v zmysle §46 ods.1 písm. a) bod 1 a ods.1 písm. b) bod 2.zákona

- vykonávanie opatrení pre dieťa na základe dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa – **pobytovou formou**
- vykonávanie opatrení pre plnoletú fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa – **pobytovou formou**

§ 1 písm. d)

Druh vykonávaných opatrení:

a) Centrum vykonáva **opatrenia pobytovou formou** pre dieťa umiestnené:

- na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia,
- na základe dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa a plnoletú fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa.

Opatrenia pobytovou formou sú vykonávané zamestnancami centra, ktorí vykonávajú odborné činnosti v **odbornom tíme** v ustanovenom počte a profesijnej štruktúre a poskytujú odbornú pomoc a starostlivosť v ustanovenom počte a profesijnej štruktúre v **profesionálnej náhradnej rodine a samostatne usporiadanej skupine.**

Centrum vykonáva pobytové opatrenia súdu zamerané na: ošetrovateľskú a opatrovateľskú starostlivosť v špecializovaných samostatných skupinách, výchovnú starostlivosť v samostatných skupinách, v špecializovanej samostatnej skupine pre deti, na ktorých bol spáchaný trestný čin obchodovania s ľuďmi a v profesionálnych náhradných rodinách.

Centrum vykonáva pobytové opatrenia dohodou zamerané na: dočasnú starostlivosť o dieťa útleho veku s nepriaznivým zdravotným stavom s perspektívou úpravy zdravotného stavu dieťaťa a aktívnej spolupráce rodiča alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa.

V naliehavých prípadoch, najmä ak sa dieťa ocitlo bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je život alebo zdravie dieťaťa vážne ohrozené, možno prijať dieťa do centra, ktorého účelom je vykonávanie pobytového opatrenia súdu aj bez dokladov podľa § 30 ods. 2; tieto doklady je orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej SPODaSK) povinný poskytnúť bezodkladne po prijatí dieťaťa do centra.

b) Centrum vykonáva **ambulantné a terénne opatrenia** na základe rozhodnutia orgánu SPODaSK v zmysle § 73 ods.6, písm. b), d) a e) zákona, a to:

- **odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností (§ 11 ods. 3 písm. b) bod 4 zákona)**

- poskytovanie podpory, sociálneho alebo iného odborného poradenstva náhradným rodičom (§ 73 ods. 6 písm. d) – vykonávanie opatrení podľa § 44a ods. 1.
- poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti

§ 1 písm. e)

Forma vykonávania opatrení podľa § 45 ods. 4 zákona:

Centrum vykonáva opatrenia formou podľa tohto zákona podľa účelu, na ktorý bolo zriadené:

- pobytovou formou,
- ambulantnou formou,
- terénnou formou.

§ 1 písm. f)

Opis cieľovej skupiny centra:

Centrum poskytuje starostlivosť **pobytovou formou** :

1. **Deťom na základe rozhodnutia súdu** o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia v zmysle §46 ods.1 písm. a) bod 3 zákona, predovšetkým so zameraním

- na deti, **ktorých zdravotný stav si vyžaduje osobitnú starostlivosť výlučne pobytovou formou na základe lekárskeho posudku podľa osobitného predpisu**

- s mentálnym postihnutím
- s telesným postihnutím
- so zmyslovým postihnutím
- s kombináciou postihnutí

- na deti, ktoré boli **obet'ou trestného činu obchodovania s ľuďmi**.

2. **Dieťaťu na základe dohody** s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa v zmysle § 46 ods.1 písm. a) bod 1. so zameraním sa na dieťa útleho veku s nepriaznivým zdravotným stavom s perspektívou úpravy zdravotného stavu dieťaťa a aktívnej spolupráce rodiča alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa. Dĺžka pobytu dieťaťa v centre na základe dohody môže byť v zmysle § 48 ods.3 najviac 30dní odo dňa prijatia dieťaťa resp. na odporúčanie orgánu SPODaSK sa môže pobyt predĺžiť najviac na 90 po sebe nasledujúcich dní.

3. **Plnoletej fyzickej osobe**, ktorou je **mladý dospelý**, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa v zmysle §46 ods.1 písm. b) bod 2 zákona.

Centrum vykonáva opatrenia **ambulantnou a terénnou formou**, po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktoré obsahuje ustanovené náležitosti, pre dieťa, rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne o dieťa stará v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí v zmysle §73 ods.6 písm. b), d) a e) zákona, poskytnutím:

- sociálneho poradenstva a iného odborného poradenstva, popr. zabezpečením poskytnutia sociálneho poradenstva alebo iného odborného poradenstva so zameraním na osvojenie a rozvoj rodičovských zručností,
- podpory fyzickej osobe, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnovi alebo poručníkovi, ktorý sa osobne stará o dieťa,
- sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti.

Ambulantnú a terénnu formu vykonávania vyššie uvedených opatrení centrum zabezpečuje pre klientov v **max. vzdialenosti do 50 km od sídla centra.**

§ 1 písm. g)

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre, ak centrum vykonáva opatrenia podľa § 47, § 48 a § 59 ods. 1 písm. a) prvého bodu alebo tretieho bodu alebo písm. b) až d) zákona:

Centrum so súhlasom orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately skončí vykonávanie opatrení ambulantnej a terénnej formy, ak rodič dieťaťa, osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, dieťa alebo plnoletá fyzická osoba nespolupracuje s centrom.

Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou pre dieťa a plnoletú fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý v samostatne usporiadanej skupine alebo v profesionálnej náhradnej rodine na základe dohody. V prípade porušenia podmienok uvedených v dohode, centrum nebude ďalej starostlivosť poskytovať.

Centrum pri terénnej forme neprijíma klientov, ktorých obvyklý pobyt je vo väčšej vzdialenosti ako 50 km od sídla centra.

Centrum nevykonáva opatrenia, ak je vyčerpaný pracovný časofond pre ambulantnú a terénnu formu.

Centrum nebude vykonávať opatrenia v prípade naplnenej schválenej kapacity centra.

Centrum nebude vykonávať opatrenia v prípade chýbajúcich personálnych kapacít.

§ 1 písm. h)

Celkový počet miest v centre a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou vo viacerých budovách centra, počet miest v jednotlivých budovách centra:

Celková kapacita	134
12 samostatne usporiadaných skupín, z toho:	
2 samostatné skupiny	20
7 špecializovaných samostatných skupín s ošetrovateľskou starostlivosťou 56 / z toho 4 miesta dobrovoľný pobyt pre deti ŤZP/	
2 špecializované samostatné skupiny s opatrovateľskou starostlivosťou	16
1 špecializovaná samostatná skupina pre deti, na ktorých bol spáchaný trestný čin obchodovania s ľuďmi	8
17 profesionálnych náhradných rodín	34
Dobrovoľný pobyt pre deti ŤZP – v ŠSUS	4
V kmeňovej budove na Požiarnickej ul. 3 je kapacita	90
V rodinnom dome na Sabinovskej ul. 107 je kapacita	10

§ 1 písm. i)

Opis vnútorných a vonkajších priestorov centra, ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu:

Činnosť centra je zabezpečovaná v dvoch objektoch:

- v kmeňovej budove na Požiarnickej ulici č. 3, Prešov
- v rodinnom dome (RD) na Sabinovskej ulici č. 107, Prešov

V centre v kmeňovej budove na Požiarnickej ulici č. 3 je vytvorených 10 samostatne usporiadaných skupín, z toho:

7 špecializovaných samostatných skupín s ošetrovateľskou starostlivosťou

2 špecializované samostatné skupiny s opatrovateľskou starostlivosťou

1 špecializovaná samostatná skupina pre deti, na ktorých bol spáchaný trestný čin obchodovania s ľuďmi.

1 samostatná skupina

1 samostatná skupina - samostatná bytová jednotka. V izbách sú dve až tri postele, každé dieťa má svoju skriňu, písací stôl a stoličku. Sociálne zariadenia sú rozdelené na dievčenské a chlapčenské, uzamykateľné, aby bolo zachované súkromie detí.

1 špecializovaná samostatná skupina pre deti, na ktorých bol spáchaný trestný čin obchodovania s ľuďmi - samostatná bytová jednotka, s potrebným sociálnym zariadením, kuchyňou a vybavením izieb – posteľ, skriňa, stolík, stolička.

2 špecializované samostatné skupiny s opatrovateľskou starostlivosťou - samostatné bytové jednotky,

7 špecializovaných samostatných skupín – 2 skupiny - samostatná bytová jednotka, 2 skupiny - jedno poschodie so samostatným fungovaním a 3 skupiny - jedno poschodie so samostatným fungovaním jednotlivých skupín.

Všetky špecializované samostatné skupiny majú samostatné spálne, herne, kuchyne, práčovne, sociálne zariadenia a priestory denných miestností pre personál. Vzhľadom na druh poskytovanej starostlivosti (ošetrovateľská a opatrovateľská) je vybavenie primerané potrebám detí.

Každá skupina má vytvorený priestor pre stretávanie sa rodičov a iných blízkych osôb s deťmi. Okrem toho má Centrum zriadenú návštevnú miestnosť pre nerušený priebeh spoločných stretnutí.

Centrum má vytvorené priestory pre prácu centra podpory profesionálnych náhradných rodín (CPPNR) a priestory pre prácu odborného tímu centra. Priestory tvoria: 2 diagnosticko-terapeutické miestnosti, 1 učebňa, 1 herňa s interaktívnou tabuľou, 1 multisenzorická miestnosť Snoezelen pre prácu s ťažko zdravotne postihnutými deťmi.

Centrum disponuje priestormi pre vykonávanie odborných metód práce vo fyzioterapii.

V Centre sú zriadené priestory pre 3 triedy elokovanej Špeciálnej základnej školy a 1 triedu elokovanej Špeciálnej materskej školy.

Na prízemí centra sa nachádza ekonomicko-prevádzkový úsek, kancelárie sociálnych pracovníkov centra, návštevná miestnosť pre prácu s rodinou (biologickú, náhradnou a profesionálnou). Taktiež sa tam nachádzajú dve zasadacie miestnosti – jedna s kapacitou cca 80 miest a jedna s kapacitou cca 25 miest.

V centre na 2.poschodí sa nachádza priestor na vytvorenie podmienok pre ambulantnú a terénnu formu práce s rodinou.

Vo vonkajších priestoroch objektu sa nachádza nádvorie, parkovisko, garáž s dielňou a záhrada s detským ihriskom, altánkom a multifunkčnou plochou.

Na terase kmeňovej budovy sú vytvorené podmienky na sezónnu relaxáciu hlavne pre ťažko zdravotne postihnuté detí (bazény, altán, umelý trávnik, sedenie, prvky vonkajšieho snoezelenu).

Kmeňová budova má ešte priestory obsadené nájomnými zmluvami inými subjektmi.

Rodinný dom na Sabinovskej ul. 107 obýva 1 samostatná skupina a ten pozostáva z kuchyne, obývacej miestnosti, 4 spální detí, dennej miestnosti personálu, 2 kúpeľní a 2 WC, pracovne, pivníc, garáže a pril'ahlej záhrady s prvkami ihriska. V izbách sú dve až tri postele, každé dieťa má svoju skriňu, spoločný písací stôl a stoličku. Sociálne zariadenia sú uzamykateľné, poskytujú možnosť zachovania potrebného súkromia.

Vo všetkých uvedených priestoroch sú vytvorené podmienky pre súkromie detí a primerané vybavenie priestorov na osobnú hygienu v dostatočnej miere súkromia.

§ 1 písm. j)

Počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov podľa § 4, ak centrum zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť podľa § 49 ods. 5 zákona, program centra obsahuje aj informáciu o zabezpečení tejto odbornej pomoci alebo činností inými odborníkmi:

V zmysle platnej organizačnej štruktúry ku dňu 15.11.2018 je v centre schválených 126 úväzkov.

Štatutárnym orgánom centra je riaditeľ s VŠ vzdelaním II. stupňa.

V priamej riadiacej pôsobnosti riaditeľa centra sú:

- **vedúca úseku starostlivosti – psychológ s VŠ vzdelaním II. stupňa a I. atestáciou,**
- **vedúci ekonomicko-prevádzkového úseku - správca s VŠ vzdelaním II. stupňa ,**
- **vedúca Centra podpory profesionálnych náhradných rodín – sociálny pracovník s VŠ vzdelaním II. stupňa.**

Zamestnanecká štruktúra úseku starostlivosti:

Odborný tím:

1 psychológ s VŠ vzdelaním II. stupňa,

2 ½ úväzku špeciálneho pedagóga s VŠ vzdelaním II. stupňa ,

3 sociálni pracovníci s VŠ vzdelaním II. stupňa,

1 koordinátor ošetrovateľskej starostlivosti s úplným stredným odborným vzdelaním so špecializáciou,

1 vyšetrovacia sestra s vyšším odborným vzdelaním,

2 asistenti komunitnej činnosti - 1 s VŠ vzdelaním II. stupňa a 1 s vyšším odborným vzdelaním.

Samostatné skupiny /ďalej SS/:

SS1

2 vychovávatelia s VŠ vzdelaním II. stupňa,

1 vychovávateľ s úplným stredným odborným vzdelaním,

2 pomocní vychovávatelia s VŠ vzdelaním II. stupňa,

1 pomocný vychovávateľ s úplným stredným odborným vzdelaním.

SS2

- 1 vychovávateľ s VŠ vzdelaním I. stupňa,
- 2 vychovávateľa s úplným stredným odborným vzdelaním,
- 3 pomocní vychovávateľa s úplným stredným odborným vzdelaním.

Špecializované skupiny s ošetrovateľskou starostlivosťou /ďalej ŠSS/:

ŠSS1

- 1 sestra s VŠ vzdelaním II. stupňa,
- 4 sestry s úplným stredným odborným vzdelaním so špecializáciou,
- 1 pomocný vychovávateľ so stredným odborným vzdelaním,
- 1 pomocný vychovávateľ s úplným stredným odborným vzdelaním.

ŠSS2

- 1 sestra s VŠ vzdelaním I. stupňa,
- 4 sestry s úplným stredným odborným vzdelaním so špecializáciou,
- 1 pomocný vychovávateľ s úplným stredným odborným vzdelaním.

ŠSS3

- 5 sestier s úplným stredným odborným vzdelaním so špecializáciou,
- 1 pomocný vychovávateľ s úplným stredným odborným vzdelaním,
- 1 pomocný vychovávateľ s VŠ vzdelaním I. stupňa.

ŠSS4

- 5 sestier s úplným stredným odborným vzdelaním so špecializáciou,
- 2 pomocní vychovávateľa so stredným odborným vzdelaním.

ŠSS5

- 5 sestier s úplným stredným odborným vzdelaním so špecializáciou,
- 1 pomocný vychovávateľ s úplným stredným odborným vzdelaním,
- 1 pomocný vychovávateľ so stredným odborným vzdelaním.

ŠSS6

- 5 sestier s úplným stredným odborným vzdelaním so špecializáciou,
- 1 pomocný vychovávateľ s úplným stredným odborným vzdelaním,
- 1 pomocný vychovávateľ so stredným odborným vzdelaním.

ŠSS7

- 1 sestra s VŠ vzdelaním II. stupňa so špecializáciou,
- 1 sestra s VŠ vzdelaním I. stupňa so špecializáciou,
- 3 sestry s úplným stredným odborným vzdelaním so špecializáciou,
- 1 pomocný vychovávateľ s úplným stredným všeobecným vzdelaním,
- 1 pomocný vychovávateľ so stredným odborným vzdelaním.

Špecializované samostatné skupiny s opatrovateľskou starostlivosťou:

ŠSS8

- 2 vychovávateľa s VŠ vzdelaním I. stupňa,
- 1 vychovávateľ s úplným stredným odborným vzdelaním,
- 3 pomocní vychovávateľa s úplným stredným odborným vzdelaním.

ŠSS9

- 1 vychovávateľ s VŠ vzdelaním I. stupňa,
- 1 vychovávateľ s úplným stredným odborným vzdelaním,
- 5 pomocných vychovávateľov s úplným stredným odborným vzdelaním.

Špecializovaná samostatná skupina pre deti, na ktorých bol spáchaný trestný čin obchodovania s ľuďmi:

- 2 vychovávateľa s VŠ vzdelaním II. stupňa
- 1 vychovávateľ s úplným stredným odborným vzdelaním,
- 3 pomocní vychovávateľa s úplným stredným odborným vzdelaním.

Zamestnanecká štruktúra ekonomicko-prevádzkového úseku:

- 1 ekonóm s úplným stredným odborným vzdelaním,
- 1 samostatný účtovník s úplným stredným odborným vzdelaním,
- 1 referent PaM s úplným stredným odborným vzdelaním,
- 2 vodiči – údržbári – 1 s úplným stredným odborným vzdelaním a 1 so stredným odborným vzdelaním,
- 1 upratovačka s úplným stredným odborným vzdelaním.

Zamestnanecká štruktúra Centra podpory profesionálnych náhradných rodín:

Odborný tím:

2 psychológovia s VŠ vzdelaním II. stupňa,
½ úväzku špeciálneho pedagóga s VŠ vzdelaním II. stupňa,
1 sociálny pracovník s VŠ vzdelaním II. stupňa,
1 sestra s VŠ vzdelaním I. stupňa
1 vychovávateľ/ PR s VŠ vzdelaním II. stupňa.

17 profesionálnych náhradných rodičov

4 s VŠ vzdelaním I. stupňa,
4 s VŠ vzdelaním II. stupňa,
9 s úplným stredným odborným vzdelaním.

Zamestnanecká štruktúra pre ambulantnú a terénnu formu vykonávania opatrení:

1 psychológ s VŠ vzdelaním II. stupňa,
1 sociálny pracovník s VŠ vzdelaním II. stupňa,
1 asistent sociálnej práce s VŠ vzdelaním I. stupňa.

Ak je v záujme dieťaťa potrebné zabezpečiť odbornú pomoc alebo činnosť, ktorú centrum na základe svojho programu nevykonáva, zabezpečí ich inou právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá spĺňa požadované odborné predpoklady (ambulancia pedopsychiatrie, ambulancia klinického psychológa, centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, centrum špeciálno-pedagogického poradenstva, logopédia, ambulancia na prevenciu závislostí, v rámci sanácie rodiny akreditované subjekty, špecializované odborné ambulancie,...)

§ 1 písm. k)

Opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra alebo špecializovaným programom centra:

Pri **prijatí** dieťaťa do centra je prítomný **sociálny pracovník a psychológ**, prípadne špeciálny pedagóg. Ihneď po príchode na samostatnú skupinu sa dieťa v sprievode odborného zamestnanca a vychovávateľa zoznamuje s prostredím zariadenia. Najneskôr do dvoch týždňov od príchodu dieťaťa do centra, sociálny pracovník osobne s ohľadom na mentálnu vyspelosť dieťaťa, oboznámi ho s programom centra. V prípade prijatia na špecializovanú samostatnú skupinu sprevádza dieťa odborný zamestnanec, ktorý sa informuje o jeho anamnéze od sprevádzajúcej osoby. Následne odovzdá tieto informácie ďalším zamestnancom zariadenia. Prihliada sa na záujem dieťaťa s cieľom eliminovať stres a uľahčiť adaptáciu na nové prostredie a osoby.

V prípade prítomnosti rodičov pri prijatí dieťaťa, resp. pri ich najbližšej osobnej návšteve v centre, **sociálny pracovník** priamym kontaktom poskytne rodičom informačné poradenstvo, ktorého obsahom je:

- predstavenie centra: adresa, poskytnutie kontaktných telefónnych čísel centra a zamestnancov, ktorí budú zabezpečovať starostlivosť o dieťa
- poskytnutie informácií o možnostiach a podmienkach stretávania sa s dieťaťom priamo v centre alebo mimo centra (vychádzky s dieťaťom)
- poskytnutie informácií o možnostiach návštev dieťaťa v domácom prostredí rodiny (alebo širšej rodiny), vysvetlenie podmienok na pobyt dieťaťa mimo centra, o príspevku na stravu dieťaťa
- poskytnutie sociálneho poradenstva
- získanie všetkých dostupných informácií o členoch blízkej a širšej rodiny

Špeciálny pedagóg po príchode dieťaťa do centra:

- nadviaže priamy kontakt s dieťaťom, najneskôr do piatich pracovných dní
- vhodnou formou informuje dieťa o zariadení, v ktorom sa nachádza a najmä o skupine, v ktorej bude dieťa umiestnené
- oboznamuje ho s prostredím skupiny, sprevádzajúcim personálom
- zoznamuje dieťa s novým školským zariadením a pedagógmi školy
- na základe individuálnych výchovno-vzdelávacích potrieb detí navrhuje frekvenciu stretávania sa
- ponúka dieťaťu možnosť vzájomného stretnutia v prípade akejkol'vek jeho potreby

Vychovávateľ v deň príchodu dieťaťa do centra:

- nadviaže priamy kontakt s dieťaťom
- zoznamuje dieťa s miestom, kde bude mať dieťa súkromie a s ostatnými deťmi zo skupiny
- oboznamuje dieťa s režimom a pravidlami na skupine
- informuje dieťa o odmenách za dodržiavanie a o strate výhod za nedodržiavanie dohodnutých pravidiel
- poskytuje dieťaťu informácie o možnostiach kontaktu s pracovníkmi centra, ktorí sa budú podieľať na jeho starostlivosti
- poskytuje informácie o možnostiach a spôsoboch kontaktovania sa a stretávania sa s rodinou a inými blízkymi osobami

Psychológ po príchode dieťaťa do centra:

- nadviaže priamy kontakt s dieťaťom
- následne je realizovaná psychologická intervencia do 48 hodín, pričom psychologická intervencia zahŕňa rôzne formy pomoci vzhľadom na vek a závažnosť postihnutia dieťaťa
- sprevádza dieťa v adaptačnom procese

§ 1 písm. l)

Opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra:

Sociálni pracovníci centra využívajú vo svojej práci tieto odborné metódy práce s klientmi:

- rozhovor
- pozorovanie
- štúdium dokumentácie
- analýza údajov
- diagnostika (anamnéza- rodinná, zdravotná, školská)
- poradenstvo
- sanácia rodinného prostredia
- sociálna intervencia
- sprostredkovanie
- sociálna prevencia
- prípadová konferencia

Metódy práce a pracovné postupy využívané **psychológmi** centra sú:

- v pracovných postupoch s klientmi, resp. s ich príbuznými využívame z hľadiska spôsobu administrácie, klinické i testové metódy, a to individuálnou i skupinovú formou:
klinické metódy - rozhovor, pozorovanie, anamnéza, analýza produktov činnosti,
testové metódy – výkonové testy (odborná vývinová psychodiagnostika, testy inteligencie, testy jednotlivých psychických funkcií, testy parciálnych a kombinovaných schopností, testy špeciálnych schopností, testy vedomostí, testy organicity) a testy osobnosti (objektívne testy osobnosti, projektívne techniky, dotazníky, posudzovacie škály),
- individuálna psychologická práca (skrining psychomotorického stavu a vývinu dieťaťa, psychologické poradenstvo, príprava dieťaťa do náhradného rodinného prostredia a na rôzne druhy premiestnenia, sprevádzanie dieťaťa v adaptačnom procese, psychologická práca s mladým dospelým, terapeutická práca: terapia dotykom, bazálna stimulácia, ISNE-MSE, terapia hrou, arteterapia, rodinná terapia zameraná na vzťahovú väzbu),
- konzultačno – poradenská činnosť so školskými zariadeniami,
- krízová intervencia,
- psychologické poradenstvo pre biologických rodičov a príbuzných, náhradných rodičov a profesionálnych náhradných rodičov a ich príbuzných (sanácia rodinných väzieb, podpora vzťahov),
- konzultačno-poradenská činnosť pre zamestnancov centra, interné a externé vzdelávanie,
- účasť na prípadových konferenciách a stretnutiach rodinného kruhu, v odôvodnenom prípade sprevádzanie dieťaťa k iným odborníkovi (napr. psychiater, neurológ, atď.),
- podieľanie sa na tvorbe individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa,
- skupinová psychologická práca (preventívny program- individuálna a skupinová forma na predchádzanie vzniku porúch fyzického, psychického, výchovno – vzdelávacieho a sociálneho vývinu, sociálno-psychologický výcvik).

Metódy práce využívané **špeciálnymi pedagógmi** centra sú:

- špeciálnopedagogická diagnostika,
- individuálna špeciálnopedagogická práca (pomoc pri zvládaní školských nárokov, doučovanie pri zaostávaní v škole, participácia na vzdelávaní detí s

individuálnym výchovným plánom, špeciálnopedagogické poradenstvo deťom, profesionálna orientácia dieťaťa),

- nácvik efektívnych vzorcov správania, stimulácia oslabených alebo narušených schopností kognitívneho vývinu, snoezelen terapia, terapia hrou, dotyková terapia, bazálna stimulácia),
- špeciálno-pedagogické poradenstvo a konzultácie so zákonným zástupcom detí, ako aj so zamestnancami centra,
- podieľanie sa na tvorbe individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa,
- plánovanie a realizácia záujmovej, kultúrnej, športovej činnosti a podpora prejavovania náboženského vyznania,
- konzultačno – poradenská činnosť so školskými zariadeniami, s Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva,
- skupinová psychologická práca (preventívny program- individuálna a skupinová forma na predchádzanie vzniku porúch fyzického, psychického, výchovno – vzdelávacieho a sociálneho vývinu, sociálno-psychologický výcvik).

§ 1 písm. m)

Opis plánovania a poskytovania odbornej pomoci, ak centrum poskytuje starostlivosť tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu podľa § 46 ods. 8 zákona:

Centrum túto odbornú pomoc neposkytuje.

§ 1 písm. n)

Opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách:

Výchovná činnosť v centre sa zameriava na rešpektujúci prístup k deťom, s dôrazom na zachovanie ich dôstojnosti. Rešpektujúc ich názory, za podpory vychovávateľov, členov odborného tímu a participujúcich dospelých zo školských a záujmových zariadení rozvíjame zručnosti, schopnosti a vlastnosti detí a zabezpečujeme tak ich komplexný zdravý vývoj.

Výchovná činnosť v samostatne usporiadaných skupinách zahŕňa čiastkové plány:

- plán výchovnej práce s dieťaťom - na samostatne usporiadaných skupinách vypracovávajú vychovatelia spolu s dieťaťom začiatkom každého kalendárneho mesiaca plán práce s dieťaťom, ktorý vychádza z potrieb, záujmov, plánov a životných cieľov detí, prihliadajúc na charakterové vlastnosti detí, vek a ich mentálnu úroveň. Plán vyhodnocuje vychovateľ spolu s dieťaťom koncom príslušného kalendárneho mesiaca. Na tvorbe plánu participujú členovia odborného tímu. Vyhodnocovania plánu práce s dieťaťom slúžia ako ďalšie odporúčania pre prácu s dieťaťom.
- Plán práce s deťmi počas voľných dní, resp. víkendov, sviatkov a prázdnin – začiatkom každého kalendárneho mesiaca vypracovávajú plán vychovatelia spolu s deťmi po vzájomnej dohode, zohľadňujúc aktuálny zdravotný stav, vek a mentálnu úroveň detí, čím vytvárajú a podporujú pevné väzby založené na dôvere. Plán vyhodnocuje vychovateľ, ktorý aktivity realizoval, vždy koncom

príslušného kalendárneho mesiaca. Za prípravu a realizáciu plánov zodpovedá koordinátor príslušnej usporiadanej skupiny.

- Režim dňa vrátane voľnočasových aktivít – výchovnú činnosť realizuje vychovávateľ a pomocný vychovávateľ na základe rozpisu služieb. Výchovná činnosť vychádza z identifikovaných potrieb detí, podporuje zdravý telesný, duševný, mravný, duchovný a sociálny rozvoj, pocit bezpečia a uznania.

§ 1 písm. o)

Opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti podľa § 16 vrátane počtu hodín určených na nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi a personálne zabezpečenie tejto prípravy, ak centrum vykonáva aj prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti:

Centrum realizuje prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti podľa § 16 vyhlášky č. 103/2018 Z.z. na základe samostatného programu.

Všeobecné východiská

Centrum pre deti a rodinu zabezpečuje prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti (ďalej len „príprava“) a zároveň poskytuje záujemcom všetky informácie súvisiace s prípravou .

Základné podmienky, rozsah a obsah prípravy sú upravené Zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a so sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.“) a Vyhláškou č. 103/2018 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z.

Profesionálna náhradná rodina (ďalej len „PNR“) je súčasťou organizačnej štruktúry Centra pre deti a rodiny (ďalej len „centrum“), v ktorom sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Centrum vykonáva pobytové opatrenia súdu v PNR, ktorá poskytuje starostlivosť ustanovenému počtu detí a mladých dospelých v rodinnom dome alebo v byte, ktorého je PNR vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom (§ 51 ods. 1).

Vykonávanie pobytového opatrenia súdu v PNR má prednosť pred jeho vykonávaním v samostatne usporiadanej skupine (§51 ods. 4).

V PNR zabezpečujú starostlivosť o deti a mladých dospelých manželia, ktorí sú zamestnancami centra, alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnancom centra.

Profil profesionálneho náhradného rodiča

Záujemca o prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti (ďalej len „záujemca“) na základe svojej motivácie po absolvovaní prípravy dočasne poskytne svoje domáce a rodinné prostredie dieťaťu , ktoré je v centre umiestnené na základe rozhodnutia súdu, s cieľom naplniť jeho individuálne potreby vzhľadom na aktuálnu životnú situáciu, v ktorej sa nachádza.

PNR je povinný splniť ustanovený kvalifikačný predpoklad a absolvovať prípravu v ustanovenom rozsahu, ktorej súčasťou je písomné zhodnotenie tejto prípravy. Ak starostlivosť o deti v PNR zabezpečujú manželia, ktorí sú zamestnancami centra, ustanovený kvalifikačný predpoklad musí spĺňať aspoň jeden z manželov. Na manžela alebo manželku fyzickej osoby, ktorá je zamestnancom centra sa vzťahuje zákonom stanovený rozsah prípravy a bezúhonnosť v rozsahu aká platí pre fyzickú osobu, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom (§ 39 ods. 4).

Hlavným poslaním profesionálneho náhradného rodiča je naplniť jednu zo základných potrieb dieťaťa, a to potrebu blízkej osoby, s ktorou si dieťa vytvorí vzájomné puto – láskyplný vzťah. Samotná rola PNR je zložitá a nesie v sebe spojenie roly rodič a roly profesionál – vychovávateľ. V niektorých situáciách prevažuje jedno, inokedy zase druhé. Je ťažké definovať aký je ten správny pomer medzi rolou rodič a rolou profesionála. Snaha o vyváženie obidvoch rolí je súčasťou obsahu prípravy na vykonávanie PNR.

Aby sa záujemca mohol stať PNR musí spĺňať:

1.) Určité kvalifikačné predpoklady pre zabezpečenie starostlivosti o dieťa a to najmenej (Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 15 ods.1):

- a) nižšie stredné odborné vzdelanie, alebo stredné odborné vzdelanie,
- b) úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné, vzdelanie, ak sa zabezpečuje starostlivosť o dieťa, ktoré vyžaduje zvýšenú starostlivosť z dôvodu, že bolo týrané, sexuálne zneužívané alebo bol na ňom spáchaný trestný čin ohrozujúci jeho priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin.

2.) Rozsah prípravy na vykonávanie PNR je:

- a) 60 hodín, ak záujemca ukončil úplné stredné vzdelanie,
- b) 80 hodín, ak záujemca ukončil stredné vzdelanie,
- c) najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností podľa § 16 ods. 1 písm. b), ak ide o
 1. zamestnanca centra, ktorý bol členom odborného tímu podľa § 5 alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite najmenej tri roky,
 2. manžela profesionálneho náhradného rodiča a starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje len jeden z manželov.

Za povolenú neúčast' sa považuje max. 10 percent z celkového počtu hodín prípravy, ktorá musí byť zdokladovaná (napr. PN, lekárske vyšetrenia, úmrtie v rodine a pod.) Manžel/ka záujemcu je povinný/á zúčastniť sa daného počtu hodín, inak prípravu neabsolvoval.

Obdobný postup odporúčame uplatniť aj voči partnerovi záujemcu s ktorým žije v spoločnej domácnosti.

Organizačné podmienky prípravy

Prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zabezpečuje centrum bez úhrady /náklady spojené s dopravou, stravovaním, ubytovaním a iné si záujemca zabezpečuje z vlastných zdrojov/.

Centrum zriaďuje tím na prípravu fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa profesionálnym náhradným rodičom, v zložení:

- najmenej jeden psychológ s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore psychológia (Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 16 ods. 3)
- najmenej jeden sociálny pracovník s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca, resp. špeciálny pedagóg s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore špeciálna pedagogika, liečebná pedagogika
- k vyššie uvedenému realizačného tímu môžu byť prizvaní aj iní odborníci, (napr. profesionálny náhradný rodič, vychovávateľ centra, prípadne iní odborníci, ktorí nie sú zamestnancami centra)
- riaditeľ centrá určí koordinátora prípravy, ktorý manažuje celý proces prípravy

Povinná dokumentácia

- Dohoda o realizovaní prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti, uzatvorená medzi centrom a záujemcom
- Súhlas so spracovaním osobných údajov
- Podrobnejší obsah prípravy a informácie o podmienkach vykonania prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti
- Prezenčná listina a výkaz /odpočet úloh za daný časofond/
- Zhodnotenie prípravy , ktoré je vypracované po ukončení prípravy.

Obsah prípravy

(1) Príprava na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti v centre zahŕňa

a) poskytnutie základných informácií o

1. právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávných vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich s vykonávaním profesionálnej náhradnej starostlivosti,
2. výchovných opatreniach, náhradnej starostlivosti a osvojení,
3. psychikom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,
4. o potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutie základných informácií,
5. právach dieťaťa,
6. právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča,

b) nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50 % z celkového počtu hodín prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zameraný na:

1. identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,
2. vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
3. prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,
4. komunikačné zručnosti,
5. rozvoj výchovných zručností,
6. riešenie záťažových situácií v rodine,
7. spoluprácu v tíme odborníkov.

(2) Po ukončení prípravy centrum vypracuje zhodnotenie prípravy v písomnej podobe, ktorého súčasťou je najmä

- a) zhodnotenie záujmu fyzickej osoby o získanie informácií podľa odseku 1 písm. a) a zhodnotenie spolupráce pri nácviku podľa odseku 1 písm. b) počas prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
- b) zhodnotenie motivácie fyzickej osoby na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,

c) záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

V prípade, že záujemca/fyzická osoba ukončí prípravu v jej priebehu, písomné zhodnotenie sa nevypracuje vôbec.

Ďalšie informácie k príprave PNR

- Odporúčaný počet záujemcov/fyzických osôb o prípravu na vykonávanie PNR: 5-12 osôb.
- Dĺžka trvania prípravy: ukončenie najneskôr do 3 mesiacov /časový fond 60 resp. 80 hodín/ od kedy začala príprava.
- Odporúčaný pomer k rozvrhnutiu časofondu:
 - poskytnutie základných informácií – 40 %
 - nácvik praktických zručností – 60 %
- Pri uzavretí Dohody o realizácii prípravy sa záujemcovi poskytne podrobnejší obsah prípravy a metodická príručka pre profesionálneho náhradného rodiča.

§ 1 písm. p)

Uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia, ak centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou:

Centrum vykonáva opatrenia ambulantnou a terénnou formou nasledovne:

Pondelok- ambulancia: 9.00-12.00 hod., 13.00-18.00 hod.

Utorok -terén: 9.00-12.00 hod.

administratívna činnosť

Streda - terén:9.00 – 16.00 hod.

Štvrtok - administratívna činnosť

Piatok - ambulancia:9.00 – 12.00 hod. 13.00 – 15.00 hod.

V prípade **osobitného zreteľa** je možné poskytnúť vykonávanie opatrení touto formou aj mimo určený čas **po predchádzajúcej dohode** so zodpovednou osobou.

Centrum v rámci ambulantnej a terénnej formy poskytuje na

- odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností (§ 11 ods. 3 písm. b) bod 4 zákona)
- odborné metódy na poskytovanie podpory, sociálneho alebo iného odborného poradenstva náhradným rodičom (§ 73 ods. 6 písm. d) – vykonávanie opatrení podľa § 44a ods. 1 písm. a) a b) bod 1. a 2.
- poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti (§ 73 ods.6.písm e).

§ 1 písm. q)

Opis tvorby a vyhodnocovanie čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou:

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa (ďalej len IPROD) je dokument, ktorý sa vypracováva osobitne pre každé dieťa umiestnené v centre. Tvorí základnú informáciu o priebehu starostlivosti/výchovy a slúži k ďalšiemu plánovaniu činností. Je

to nástroj práce, ktorého cieľom je poukázať na potreby dieťaťa a podľa toho určiť ciele alebo spôsob ako tieto potreby zabezpečiť. Pri tvorbe IPROD-u je prioritne

rešpektovaný názor dieťaťa - obsah tvoria činnosti, ktoré považuje za dôležité. Voľba cieľov vychádza z vyhodnotenia celkovej situácie dieťaťa, vrátane rodinných súvislostí. IPROD prispieva k zapojeniu rodiny do riešenia budúcnosti samotného dieťaťa. Komplexne sa vyhodnocuje najmenej jedenkrát polročne. Ciele v ňom zvolené, navzájom na seba nadväzujú.

- **Sociálny pracovník** centra koordinuje činnosť tvorby plánu individuálneho rozvoja osobnosti dieťaťa. V spolupráci s ostatnými subjektmi a zamestnancami centra kooperuje pri pláne sociálnej práce a pláne osamostatnenia sa dieťaťa. Plán sociálnej práce je výsledkom cieľov a úloh dohodnutých na prípadovej konferencii, ktorá sa uskutočňuje do dvoch týždňov od prijatia dieťaťa do zariadenia. Vychádza z posúdenia situácie dieťaťa a jeho rodiny a zohľadňuje najlepší záujem dieťaťa. Vypracováva sa písomne za každé dieťa a aktualizuje sa podľa výsledku prehodnotenia plnenia úloh. Súčasť tvoria termíny a vyznačené osoby, ktoré zodpovedajú za priebežné vyhodnotenie plánu. Plán sociálnej práce môže byť vo všeobecnosti zameraný na návrat do rodiny, náhradnú rodinnú starostlivosť, osvojenie, alebo stanovenie rôznych postupov sociálnej práce s rodinou. Zohľadňuje dôvody umiestnenia dieťaťa do centra, možnosti zlepšenia vzájomných vzťahov v rodine, súdne dôvody vyňatia dieťaťa z biologickej rodiny. Plán sociálnej práce je výsledkom vzájomnej spolupráce obce, úradu práce a akreditovaného subjektu. Aby plán splňal svoj účel, je nutná aj spolupráca rodiny. Súčasťou plánu môžu byť aj stretnutia rodinného kruhu, ktoré majú vytvoriť možnosti na čo najrýchlejší návrat dieťaťa do rodiny.
- **Špeciálny pedagóg** vedie **Osobný list dieťaťa. Plán špeciálnopedagogickej činnosti s dieťaťom** vypracováva **špeciálny pedagóg** centra na obdobie jedného roka (1. september – 31. august), ktorý sa vyhodnocuje raz za pol roka.
- **Plán psychologickéj činnosti** s dieťaťom tvorí **psychológ** zariadenia a je tvorený na obdobie jedného roka (1. september – 31. august), ktorý sa vyhodnocuje v polročných intervaloch.
- **Na amostatne usporiadaných skupinách** vypracováva plán výchovnej činnosti vychovávateľ spolu s dieťaťom začiatkom každého mesiaca, ten vyhodnocuje spolu s dieťaťom koncom príslušného mesiaca
- **V profesionálnych rodinách** vypracováva plán výchovnej činnosti s dieťaťom profesionálny rodič spolu s dieťaťom začiatkom každého mesiaca, ten vyhodnocuje spolu s dieťaťom koncom príslušného mesiaca. Profesionálni rodičia konzultujú úlohy a odporúčania v pláne výchovnej práce s členmi odborného tímu.
- **Na špecializovaných samostatných skupinách s opatrovateľskou starostlivosťou** vypracováva plán výchovnej činnosti s dieťaťom vychovávateľ spolu s dieťaťom, zohľadňujúc vek a mentálnu úroveň dieťaťa, ten následne vyhodnocuje koncom príslušného mesiaca.
- **Na špecializovaných samostatných skupinách s ošetrovateľskou starostlivosťou** vypracováva a vyhodnocuje plán výchovnej práce s dieťaťom

špeciálny pedagóg po konzultácii so zdravotníckym personálom príslušných skupín jedenkrát mesačne pre deti s ľahkým stupňom mentálnej retardácie, raz za dva mesiace pre deti so stredným stupňom mentálnej retardácie a raz štvrtročne pre deti s ťažkým a hlbokým stupňom mentálnej retardácie.

- Na samostatných skupinách vypracováva a vyhodnocuje **plán osamostatňovania dieťaťa vychovávateľ spolu s dieťaťom a členmi odborného tímu** po dovŕšení 15. roku veku dieťaťa, plán osamostatňovania sa vyhodnocuje jedenkrát za 6 mesiacov za prítomnosti vychovávateľa, dieťaťa a členov odborného tímu.
- V centre sa vypracováva plán vykonávania opatrení pre deti, na ktorých bol spáchaný trestný čin obchodovania s ľuďmi.
- V centre sa vypracováva plán vykonávania opatrení ambulantnou a terénnou formou.

§ 1 písm. r)

Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery:

- V areáli centra sa nachádza veľká záhrada s hracou plochou pre deti, ktorá zahŕňa detské ihrisko, preliezky, kolotoč, šmykľavky, hojdačky a trampolínu. Súčasťou záhrady je bylinkový záhon a ovocné stromy, altánok s grilom.
- Súčasťou budovy centra je priestranná oddychová terasa pre deti s ťažkým zdravotným postihnutím so sezónnym bazénom, altánom, umelou trávou, lehátkami a prvkami vonkajšieho snoezelenu. V interiéri centra sa nachádza kompletne vybavená multisenzorická miestnosť, kde realizujeme relaxačné, terapeutické, edukačné, preventívne a voľnočasové aktivity.
- Centrum ďalej vytvára podmienky pre efektívne využívanie voľného času za pomoci profesionálnych športových klubov (Junior Karate Klub Prešov, ŠK Akademik Prešov, 1. FC Tatran Prešov), kultúrnych organizácií (ABC Centrum voľného času, Ebony, ZUŠ Lipany) a iných zariadení (jazda na koni v jazdeckom areáli v Prešove). Centrum podporuje deti v športových kluboch a na súťažiach medzinárodnej úrovne.
- Dieťa má právo výberu vyučovacieho predmetu medzi etickou a náboženskou výchovou v školskom zariadení, deťom je umožnené praktizovanie vierovyznania návštevou bohoslužieb a obradov podľa ich vierovyznania.
- Deti sú sústavne zapájané do komunitného života vzhľadom k tomu, že mesto Prešov poskytuje dostatok možností výberu mnohých aktivít a podujatí rôzneho druhu.

§1 písm. s)

Opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickými osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre:

V centre je na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti deťom, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia, zriadená ambulancia pre deti a dorast, ktorá patrí FNsPJ. A. Reimana Prešov. Dvakrát týždenne v ambulancii ordinuje lekár v spolupráci s koordinátorku ošetrovateľskej starostlivosti, vykonáva preventívne prehliadky,

základné ošetrovanie detí, pravidelné očkovanie detí, odbery biologického materiálu, vypisovanie lekárskeho správ, návrhy na kúpeľnú liečbu, do ozdravovní a pod.

Deťom v profesionálnych náhradných rodinách (ďalej len PNR) sa poskytuje zdravotná starostlivosť v mieste trvalého bydliska PNR. Profesionálni náhradní rodičia sprevádzajú deti aj na odborné vyšetrenia v špecializovaných ambulanciách.

Zdravotná starostlivosť v centre v špecializovaných samostatných skupinách s ošetrovateľskou starostlivosťou sa vykonáva na základe Zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vedenie zdravotnej dokumentácie v rámci ošetrovateľskej starostlivosti v centre sa vykonáva podľa odborného usmernenia MZ SR, ktoré je uverejnené vo Vestníku MZ SR čiastka 42-48, ročník 57.

Centrum má vypracované **Štandardy ošetrovateľskej starostlivosti**, ktoré sú na každej špecializovanej samostatnej skupine s ošetrovateľskou starostlivosťou, podľa ktorých sa hodnotí kvalita poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti.

Centrum patrí medzi **certifikované pracovisko poskytovania Bazálnej stimulácie**, ktorá sa poskytuje deťom v ošetrovateľskom procese. Prvky Bazálnej stimulácie aplikujú sestry denne pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti.

Centrum poskytuje v rámci ošetrovateľskej starostlivosti denne **rehabilitačnú starostlivosť** kvalifikovanými fyzioterapeutmi.

Informovaný súhlas na operačné výkony alebo vyšetrenia v celkovej anestéze podpisujú biologickí rodičia dieťaťa, ktorým lekár alebo koordinátorka ošetrovateľskej starostlivosti vysvetlí dôvod, nutnosť, riziká, komplikácie operačného výkonu.

Vzhľadom na druh poskytovanej starostlivosti a programovej orientácie je zdravotná starostlivosť zabezpečovaná aj **špecializovanými odbornými ambulanciami**, a to predovšetkým:

Prešov - neurologická ambulancia, kardiologická, gastroenterologická, imunoalergologická, hematologická, očná, genetická, perinatálna, ORL, infektologická, urologická, nefrologická, ortopedická, chirurgická, endokrinologická, pedopsychiatrická ambulancia.

Košice - gastroenterologická, očná, pneumologická, metabolická, ORL, urologická, nefrologická, chirurgická, neurochirurgická, plastická a rekonštrukčná ambulancia, čelustno-ortopedická, endokrinologická ambulancia.

Poprad, Dolný Smokovec - pneumologická ambulancia

Martin - detská chirurgická ambulancia

Bratislava - kardiocentrum

Sestry a pomocné vychovávateľky denne sprevádzajú deti na vyšetrenia v špecializovaných odborných ambulanciách.

Zamestnanci centra sprevádzajú deti na hospitalizácie v Prešove, Košiciach, Dolnom Smokovci, Bratislave.

§ 1 písm. t)

Opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí aplnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre:

Mesto Prešov ponúka postačujúcu sieť predškolských a školských zariadení, kde je zabezpečovaná povinná školská dochádzka, ako aj príprava na povolanie pre deti

a mladých dospelých s prihliadnutím na vek, mentálnu úroveň, zdravotný stav, schopnosti a iné špecifické potreby.

Na území mesta Prešov navštevujú detí tieto druhy školských zariadení:

- materská škola / špeciálna materská škola,
- základná škola / špeciálna základná škola,
- stredné odborné školy / súkromné gymnázium / praktická stredná škola.

Školská dochádzka u detí v profesionálnych náhradných rodinách je zabezpečovaná v školských obvodoch trvalého bydliska profesionálnych náhradných rodičov.

Vzhľadom na špecifikum zariadenia – starostlivosť o deti ťažko zdravotne postihnuté, sú priamo v budove vyhradené priestory pre 3 triedy elokovanej Špeciálnej školy a 1 triedu elokovanej Špeciálnej materskej školy.

Centrum zabezpečuje vzdelávanie:

- pre deti s mentálnym postihnutím,
- pre deti s telesným postihnutím,
- pre deti s autizmom,
- pre deti s narušenou komunikačnou schopnosťou,
- pre deti s poruchami aktivity a pozornosti,
- pre športovo nadané deti.

§ 1 písm. u)

Opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre vrátane:

- a) spôsobu, akým dieťa môže udržiavať kontakt s rodičmi, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah,**
- b) spôsobu, akým sa dieťa môže obrátiť aj bez vedomia centra na orgán sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru,**
- c) podmienok doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu.**

Centrum pri plnení svojho programu vychádza z Dohovoru o právach dieťaťa 104/1991Z. z., z Dohovoru o právach dieťaťa so zdravotným postihnutím 317/2010 Z. z. a zo Všeobecnej deklarácie ľudských práv (Charta ľudských práv).

Dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, ako aj rodič a osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „SPODaSK“), zariadenie, obec, vyšší územný celok, akreditovaný subjekt, školu, školské zariadenie, poskytovateľa zdravotnej starostlivosti alebo iný štátny orgán, ktorý je príslušný podľa osobitných predpisov (Zákon 171/1993Z. z. o Policajnom zbore) chrániť práva a právom chránené záujmy dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby. To platí aj vtedy, ak dieťa nemôže vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť požiadať o pomoc samostatne, ale prostredníctvom tretej osoby.

Dieťa má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv aj bez vedomia rodičov alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa (**Zákon č. 305/2005 Z. z., § 8**).

a) spôsob, akým dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou v centre, môže udržiavať kontakt s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah

- Centrum vytvára podmienky na udržiavanie kontaktu dieťaťa a mladého dospelého, pre ktorého je v centre vykonávané pobytové opatrenie súdu s rodičom, ďalšími príbuznými a inými blízkymi osobami. Kontakt môže udržiavať telefonicky, elektronicky (prostredníctvom sociálnych sietí, e-mailu), písomne a osobne, ak nebolo rozhodnutím súdu ustanovené inak. Rovnako rodič, prípadne ďalšie blízke osoby a príbuzní majú právo udržiavať kontakt s dieťaťom osobnou formou, telefonicky, elektronicky alebo písomne.
- Centrum utvára podmienky na stretávanie sa dieťaťa s jeho rodičmi. Dieťaťu a jeho rodičom poskytuje centrum pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí, na rozvoj a úpravu ich vzájomných vzťahov a na úpravu rodinných pomerov dieťaťa. Centrum dohodne s rodičmi dieťaťa a s dieťaťom, ktoré je schopné vyjadriť svoj názor, miesto, čas, rozsah a spôsob stretávania sa s ohľadom na potreby dieťaťa, možnosti a schopnosti rodičov dieťaťa.
- Odborný zamestnanec centra poskytuje rodičovi aktuálne informácie o dieťati aj v prípade, ak nie je možné realizovať stretnutie z dôvodov:
 - nepriaznivý zdravotný stav dieťaťa (resp. na základe opatrenia úradu verejného zdravotníctva),
 - neprítomnosť dieťaťa,
 - odmietavý postoj dieťaťa,
 - viditeľné znaky infekčného ochorenia rodiča,
 - viditeľné znaky požitia alkoholických nápojov alebo iných omamných látok u rodiča.
- Ak je v záujme dieťaťa, centrum môže určiť:
 - že rodičia dieťaťa sa môžu stretnúť s dieťaťom len za prítomnosti zamestnanca centra, ktorý je dieťaťu známou osobou,
 - len v centre, ktorý na tento účel utvára vhodné podmienky,
 - mimo centra s jeho súhlasom,
 - na území obce, v ktorej je sídlo centra,
 - na inom mieste vhodnom alebo utvorenom na účel stretávania sa dieťaťa s jeho rodičmi.
- Centrum je oprávnené umožniť pobyt dieťaťa s rodičom, blízkou osobou mimo centra. Zároveň centrum preveruje vhodnosť tohto prostredia pre dieťa a priebežne overuje úroveň starostlivosti o dieťa. Na úpravu a zachovanie vzťahu medzi dieťaťom a rodičom alebo inou blízkou osobou poskytuje centrum príspevok na stravu v zmysle zákona.
- Dieťa má právo stretávať sa s prarodičmi, súrodencami, fyzickými osobami, ku ktorým má blízky vzťah. Ak majú záujem, aby sa dieťa krátkodobo zdržiavalo mimo centra, absolvujú informačné poradenstvo v rozsahu troch hodín.

b) spôsob, akým sa dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, môže obrátiť aj bez vedomia centra na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru

Odborný zamestnanec centra oboznámi dieťa so skutočnosťou, že má právo obrátiť sa na orgán SPODaSK, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára

pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru bez vedomia centra priamo alebo prostredníctvom inej osoby:

- vložení listu so svojim podnetom do *Schránky dôvery*
- elektronicky prostredníctvom e-mailu alebo on-line chatu na webovej stránke daného orgánu
- telefonátom na *Linku detskej istoty*
- osobne v sídle daného orgánu

Dieťa je poučené spôsobom, ktorý je adekvátny jeho veku a mentálnej úrovni o forme podávania podnetov na príslušné orgány a má na viditeľnom mieste (v samostatne usporiadanej skupine) uvedené ich kontaktné údaje.

Oboznámenie dieťaťa sa realizuje pri prijatí a pravidelne najmenej jedenkrát ročne opätovne na preventívnych programoch.

c) podmienky doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu

Prístup na internet:

Podmienky prístupu dieťaťa na internet na služobnom počítači určujú zamestnanci centra podľa aktuálnych možností a dohodnutých pravidiel. Deti sa môžu vlastným mobilným telefónom pripojiť na Wi-Fi centra, ale vždy s ohľadom na zachovávanie zdravej psychohygieny pre seba, ako aj ďalších členov samostatne usporiadanej skupiny.

Používanie telefónu:

Dieťa má možnosť využiť služobný telefón na kontakt s rodičom, alebo blízkou vzťahovou osobou. V prípade, že dieťa vlastní mobilný telefón, pri jeho používaní sa riadi pravidlami dohodnutými v skupine.

K obmedzeniu používania mobilu dochádza z dôvodu zabezpečenia optimálnych podmienok nevyhnutných pre zachovanie dobrého duševného zdravia, psychickej pohody, výkonnosti, zlepšenia duševnej činnosti, kvality spánku a ochrany pred dlhodobým vplyvom elektromagnetického žiarenia na organizmus.

Pošta

Zamestnanci centra prijímajú bežnú poštu dieťaťa. Pokiaľ je pošta (list, balík) adresovaná na meno dieťaťa, dieťaťu je doručená a poštu si otvára samo. Dieťa má možnosť poslať poštu osobám podľa vlastného uváženia.

§ 1 písm. v)

Opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra:

a) povinnosti dieťaťa a mladého dospelého na samostatne usporiadanej skupine a v PNR

Všetky povinnosti sa od detí umiestnených v centre vyžadujú s prihliadnutím na ich vek a rozumovú vyspelosť. Deti sú v centre vedené k:

- úcte voči deťom a zamestnancom centra,
- rešpektovaniu práv ostatných detí a zamestnancov centra,
- dodržiavaniu pravidiel na skupine,
- pravidelnej školskej dochádzke a k príprave na vyučovanie,

- spolupráci so zamestnancami centra v prospech ich ďalšieho rozvoja,
- zdravému životnému štýlu a s tým súvisí aj požiadavka na dodržiavanie zákazu fajčenia, požívania alkoholických nápojov a požívania omamných a psychotropných látok a v prípade podozrenia na požitie sa podrobia testu/dychovej skúške,
- ochrane spoločného majetku, k rešpektovaniu súkromného majetku iných osôb.

b) povinnosti rodičov a iných blízkych osôb dieťaťa

- v prípade záujmu rodiča o návštevu dieťaťa, je rodič povinný kontaktovať sociálneho pracovníka centra a vopred si s nimi dohodnúť presný čas a miesto návštevy dieťaťa, po príchode do centra za účelom návštevy dieťaťa, sa rodič ohlási v kancelárii u sociálneho pracovníka,
- dodržiavať zásady korektného správania (dodržiavať dohodnuté časy stretnutí, jednať s pracovníkmi centra slušne),
- na stretnutie s dieťaťom, resp. konzultáciu s pracovníkom centra neprísť v prípade nevyhovujúceho zdravotného stavu (viróza, infekcie a pod.), prísť primerane upravený a nevykazovať známky užitia omamných látok,
- rodič nesmie svojím nevhodným správaním ohrozovať zdravie a život detí a zamestnancov centra,
- pri styku s dieťaťom dodržiavať pravidlá, ktoré boli dohodnuté s pracovníkmi centra,
- na stretnutí s dieťaťom/konzultácii s pracovníkom centra nesmie byť rodič verbálne ani fyzicky agresívny voči dieťaťu ani voči iným deťom, či voči pracovníkom centra,
- rodič je povinný akceptovať odmietavý postoj dieťaťa k stretnutiu sa s ním,
- rodič rešpektuje chod samostatne usporiadanej skupiny a v prípade organizovanej akcie si dohodne iný vhodný termín návštevy,
- rodič je osobne oboznámený s dôsledkami za škodu spôsobenú na majetku centra.

c) podmienky návštev v centre

- rodič alebo plnoletá fyzická osoba, ktorá navštevuje dieťa v centre, sú pri prijatí dieťaťa informovaní o spôsobe realizácie návštev dieťaťa, o dodržiavaní poriadku v centre a pod. V prípade, ak je dieťa choré, centrum môže rodičovi návštevu dieťaťa odmietnuť, resp. dohodnúť náhradný termín. Rodič nesmie navštíviť dieťa ani v prípade, ak je pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky.
- pre účely návštev má centrum zriadenú návštevnu miestnosť, v letných mesiacoch sa využíva na tento účel aj priestor záhrady centra.
- centrum umožňuje mladému dospelému prijímať návštevy podľa vopred dohodnutých pravidiel, napr. :
 - osoba, ktorá má záujem navštíviť mladého dospelého, nesmie vykazovať známky požitia alkoholických nápojov alebo iných omamných látok
 - rešpektovať čas návštev
 - rešpektovať zdravotný a psychický stav ostatných detí a ich súkromie, zdržiavať sa v priestoroch na to určených
 - nepoškodzovať majetok centra

§ 1 písm. w)

Taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností podľa písmena v), vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho požitím dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, nesúhlasia:

Centrum pristupuje pri starostlivosti/výchove ku každému dieťaťu podľa jeho individuálnych schopností, možností, potrieb, s ohľadom na vek, zdravotný stav a mentálnu úroveň. Výchovné prostriedky sa individuálne terminujú a priebežne vyhodnocujú. Sankcia je individualizovaná, udeľuje ju vychovávateľ bezprostredne po nežiadacom správaní. Sankcia musí byť uložená tak, aby neohrozovala zdravý telesný, duševný, mravný, duchovný a sociálny rozvoj dieťaťa a zachovávala v prvom rade jeho ľudskú dôstojnosť.

Využívame pozitívne (učíme dieťa sociálne vhodnejšiemu správaniu) a negatívne sankcie. Z hľadiska pozitívneho sankcionovania, resp. udeľovania výhod za sociálne vhodné správanie (dodržiavanie pravidiel, plnenie si domácich povinností, dodržiavanie dohodnutého času stráveného na vychádzkach, atď.), za úspechy vo výchovno-vzdelávacích zariadeniach, či záujmových krúžkoch a i. využívame nasledovné motivačné výchovné prostriedky s prihliadaním na vek a mentálnu úroveň dieťaťa:

- možnosť účasti na kultúrno-spoločenskom podujatí (koncert, kino, bowling a pod.)
- podieľanie sa na tvorbe programu, resp. voľnočasových aktivít pre celú skupinu
- možnosť predĺženia času vychádzky, času stráveného na počítači či televízii
- možnosť pozvať si návštevu do zariadenia
- možnosť upraviť si svoj súkromný priestor

V prípade porušenia vzájomných dohôd a povinností dieťaťom na samostatne usporiadanej skupine, vychovávateľ prijme opatrenia:

- nedodržanie času príchodu z vychádzky – skrátenie, príp. zákaz vychádzky na nasledujúce dni, počas zákazu vychádzok zabezpečí vychovávateľ dieťaťu náhradný program,
- odmietanie plniť si povinnosti podľa rozpisu služieb – navýšenie povinností v domácnosti, príp. záhrade centra,
- odmietanie plniť si školské povinnosti – obmedzenie prístupu na internet na dohodnutý interval,
- krádež - zákaz vychádzok na dohodnutý čas a navýšenie povinností v domácnosti, prípadne využitie vreckového na uhradenie škody – výlučne so súhlasom dieťaťa
- fajčenie v centre – obmedzenie prístupu na internet,
- poškodzovanie majetku - vlastnoručná oprava majetku, začlenenie do brigády v centre, prípadne využitie vreckového na uhradenie škody – výlučne so súhlasom dieťaťa
- agresívne správanie voči deťom a personálu centra - obmedzenie prístupu na internet na dohodnutý čas, večierka o hodinu skôr
- požitie alkoholických nápojov alebo iných návykových látok – zákaz vychádzky na dohodnutý čas, individuálne preventívne aktivity s členmi odborného tímu (rozhovor, film, dokument...),
- opakované príchody z vychádzok pod vplyvom alkoholických nápojov, alebo iných omamných látok – zákaz vychádzok na dohodnutý čas, povinná ambulatná starostlivosť zameraná na predchádzanie patologických javov,
- útek z centra – zákaz vychádzky na 1 mesiac, individuálne konzultácie s členmi odborného tímu.

Výchovné prostriedky sú ukladané po predchádzajúcej komunikácii s dieťaťom, stanovujú sa na určený čas a očakáva sa pri nich náprava v správaní dieťaťa. Zmeny sa sledujú kontinuálne a vyhodnocujú na poradách s odborným tímom.

Dieťa je vedené k porozumeniu a pochopeniu, prečo sa pristupuje k výchovnému prostriedku. V prípade, že dieťa zjavne nerozumie tomu, z akého dôvodu sa pristúpilo k výchovnému prostriedku, prípadne nesúhlasí s uloženým výchovným prostriedkom, vychovávateľ si prizve člena odborného tímu, s ktorým spoločne zvolia ďalší vhodný postup. V individuálnych prípadoch prenecháme zodpovednosť na dieťaťi vo výbere z možností sankcionovania.

§ 1 písm. x)

Spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona:

V zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, centrum poskytuje vreckové a vecné dary - dieťaťu, pre ktoré je vykonávané pobytové opatrenie súdu podľa a mladému dospelému, ak sa pripravuje na povolanie. Podmienky a spôsoby poskytovania vreckového upravuje vyššie uvedený zákon.

Postup a pravidlá vyplácania vreckového v podmienkach Centra:

- Sociálny pracovník mesačne do 10-teho dňa v mesiaci vypočíta výšku vreckového pre každé dieťa v zmysle citovaného zákona (pripraví výmer vreckového). Písomné vyhotovenie výpočtu vreckového pre každú skupinu (výmer vreckového) v dvoch exemplároch odovzdá samostatnej účtovníčke centra.
- Výpočet vreckového pre deti v PNR písomne vyhotovuje vedúca CPPNR a odovzdáva ho referentke PaM. Referentka PaM ho uhradí spolu s príspevkami na deti v PNR prevodom na účet profesionálneho náhradného rodiča do 10-teho dňa v mesiaci, ktorý následne vreckové odovzdá dieťaťu.
- Samostatná účtovníčka zariadenia do 15-teho dňa v mesiaci oproti podpisu odovzdá celkovú sumu finančných prostriedkov potrebných na vreckové pre každé dieťa poverenému sociálnemu pracovníkovi. Ten finančné prostriedky na vreckové rozdelí podľa pripraveného výmeru deťom po jednotlivých skupinách v zariadení. Následne vreckové odovzdá oproti podpisu zamestnankyni na skupine zodpovednej za pokladňu, resp. koordinátorke skupiny.
- Zodpovední zamestnanci na jednotlivých skupinách odovzdajú finančné prostriedky oproti podpisu zamestnancom, ktoré majú deti v individuálnej starostlivosti.
- Dieťa a mladý dospelý, ktorí majú nárok na vreckové, preberajú vreckové od zamestnanca vždy oproti podpisu v internom doklade o vyplatení vreckového. Špecifickú skupinu tvoria deti, ktoré sa z objektívnych príčin nie sú schopné podpísať.
- O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa. Dieťaťu musí byť poskytnutá potrebná pomoc zohľadňujúca jeho vek, rozumovú vyspelosť a zdravotný stav. Zamestnanci, ktorí majú deti v individuálnej starostlivosti a profesionálni náhradní rodičia sú zodpovední za to, aby naučili dieťa hospodárne a rozumne využívať vreckové.
- U detí so zdravotným postihnutím disponuje s vreckovým osoba, ktorá má dieťa zverené do individuálnej starostlivosti. Pri využívaní vreckového, pokiaľ vie dieťa vyjadriť svoje názory, zohľadňuje jeho požiadavky a potreby. U detí s ťažkým zdravotným postihnutím bez schopnosti vyjadriť svoj názor sa vreckové

použije výlučne na individuálnu potrebu dieťaťa. Využitie vreckového sa u týchto detí dokladuje pokladničnými dokladmi.

§ 1 písm. y)

Opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra:

Centrum pri nežiaducich prejavoch a dôsledkoch neštandardného správania sa detí v jednotlivých samostatne usporiadaných skupinách, špecializovaných samostatných skupinách a v profesionálnych náhradných rodinách postupuje nasledovne:

1. Sexuálne obťažovanie medzi deťmi

Pri zistení akýchkoľvek náznakov správania sa detí, ktoré zakladajú predpoklad sexuálneho správania neprimeraného rozsahu a spôsobu je službukonajúci personál a profesionálny náhradný rodič povinný:

- zabrániť pokračovaniu tohto správania v momente jeho zistenia
- bezodkladne hlásiť danú situáciu vedúcej príslušného úseku starostlivosti, ktorá oznámi problém riaditeľke centra
- riaditeľka detského domova prijme operatívne opatrenia a ustanoví šetriacu komisiu, ktorá prešetří uvedené skutočnosti
- riaditeľka centra rozhodne o ďalšom postupe riešenia vzniknutej situácie
- odborný tím pod vedením vedúcej príslušného úseku starostlivosti zabezpečí odbornú starostlivosť o poškodené deti
- odborný tím spoločne s vychovávateľmi, sestrami, resp. profesionálnym náhradným rodičom pripraví krízový režim na skupine a v profesionálnej náhradnej rodine, aby sa zamedzilo ďalšiemu nevhodnému správaniu

2. Vážne nezhody medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra

V prípadoch agresívneho správania sa jednotlivca alebo skupiny detí na samostatne usporiadaných skupinách, resp. v profesionálnej náhradnej rodine, je službukonajúci personál a profesionálny náhradný rodič povinný:

- v prípade život a zdravie ohrozujúcich situácií detí alebo personálu, ako aj poškodzovania majetku značného rozsahu zavolá službukonajúci personál alebo profesionálny náhradný rodič prostredníctvom tiesňovej linky 112 alebo 158 pomoc Policajného zboru SR za účelom spacificovania agresora
- bezodkladne nahlási vzniknutú situáciu vedúcej príslušného úseku, ktorá oznámi uvedenú skutočnosť riaditeľke centra
- riaditeľka centra prijme operatívne opatrenia a ustanoví šetriacu komisiu, ktorá prešetří uvedené skutočnosti
- odborný tím pod vedením vedúcej príslušného úseku zabezpečí odbornú starostlivosť o poškodené deti

- odborný tím spoločne s vychovávateľmi, sestrami a profesionálnym náhradným rodičom pripraví krízový režim na skupine, resp. v profesionálnej náhradnej rodine, aby sa zamedzilo ďalšiemu nevhodnému správaniu

3. Neskorý návrat z vychádzky

V prípade povolenej vychádzky v rozsahu primeranom veku a rozumovým schopnostiam dieťaťa, ak sa dieťa nevráti v určený čas, je službukonajúci personál a profesionálny náhradný rodič povinný:

- ak sa dieťa nevráti do centra, resp. do profesionálnej náhradnej rodiny v čase určenom na vychádzku do 24.00 hod. službukonajúci personál alebo profesionálny náhradný rodič nahlási túto skutočnosť vedúcej príslušného úseku, ktorá o tejto skutočnosti bezodkladne informuje riaditeľku centra
- po vyhodnotení všetkých súvislostí riaditeľka centra v súčinnosti so sociálnou pracovníčkou centra oznámi túto skutočnosť príslušným orgánom v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele §46 ods.10
- odborný tím, spolu s vychovávateľmi, sestrami, resp. profesionálnym náhradným rodičom prehodnotí pravidlá na skupine, v profesionálnej náhradnej rodine, týkajúce sa konkrétneho dieťaťa a pripraví nové pravidlá, ktoré zamedzia opakovaniu nevhodného správania
- odborný tím bude individuálne pracovať s problémovým dieťaťom na základe prijatých opatrení

4. Ak dieťa opustí centrum/profesionálnu náhradnú rodinu bez súhlasu:

- službukonajúci personál alebo profesionálny náhradný rodič je povinný bezodkladne nahlásiť danú situáciu vedúcej príslušného úseku, ktorá oznámi problém riaditeľke centra
- po vyhodnotení všetkých súvislostí riaditeľka centra v súčinnosti so sociálnou pracovníčkou centra oznámi túto skutočnosť príslušným orgánom v zmysle Zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele §46 ods.10
- odborný tím bude po návrate dieťaťa do centra, resp. do profesionálnej náhradnej rodiny pracovať s ním individuálne na základe prijatých opatrení

5. Ak centrum umožnilo pobyt dieťaťu mimo centra /profesionálnej náhradnej rodiny a dieťa sa v určenom čase do centra/profesionálnej náhradnej rodiny nevrátilo:

- službukonajúci personál alebo profesionálny náhradný rodič bezodkladne nahlási danú situáciu vedúcej príslušného úseku, ktorá oznámi problém riaditeľke centra
- sociálna pracovníčka je povinná ihneď po obdržaní informácie o uvedenej skutočnosti vyzvať rodičov dieťaťa alebo osoby podľa § 53 ods. 5 zákona, aby do 24 hodín zabezpečili návrat dieťaťa do centra
- ak sa dieťa v stanovenom čase do centra/profesionálnej náhradnej rodiny nevráti, oznámi túto skutočnosť riaditeľka centra v súčinnosti so sociálnou pracovníčkou centra bezodkladne príslušným orgánom v zmysle Zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele § 46 ods. 10
- v nadväznosti na vzniknutú situáciu sa vo vzťahu k danému dieťaťu prijmu opatrenia zamedzujúce opakovaniu tohto problému

6. Úraz dieťaťa alebo náhle ochorenie, ktoré si vyžaduje hospitalizáciu

- Službukonajúci personál alebo profesionálny náhradný rodič bezodkladne nahlási vzniknutú situáciu koordinátorke ošetrovateľskej starostlivosti, resp. sestry pre PNR, vrátane postupu, ktorý bol zvolený na riešenie tejto krízovej situácie (prvá pomoc, privolanie záchranej zdravotnej služby, prevoz dieťaťa do zdravotníckeho zariadenia a pod.),
- koordinátorka ošetrovateľskej starostlivosti alebo sestra pre PNR zváži vhodnosť prijatého postupu, vyhodnotí ho, prípadne dá pokyn na ďalšie riešenie a o vzniknutej situácii bezodkladne informuje riaditeľku centra a vedúcu príslušného úseku.

7. Úmrtie dieťaťa na špecializovanej samostatnej skupine s ošetrovateľskou starostlivosťou

- Službukonajúci personál postupuje podľa stanovených pokynov pre prípad úmrtia dieťaťa s ťažkým zdravotným postihnutím a o tejto skutočnosti bezodkladne informuje koordinátorku ošetrovateľskej starostlivosti,
- koordinátorka ošetrovateľskej starostlivosti informuje o úmrtí riaditeľku centra a vedúcu úseku starostlivosti,
- koordinátorka ošetrovateľskej starostlivosti zabezpečí všetky úkony súvisiace s úmrtím dieťaťa,
- sociálna pracovníčka centra oznámi udalosť primeranou a dôstojnou formou rodičom dieťaťa, ako aj orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- vedúca úseku starostlivosti zabezpečí v prípade potreby posttraumatickú starostlivosť o deti na skupine, ako aj personál danej skupiny.

V prípade novovzniknutej krízovej situácie službukonajúci zamestnanec/profesionálny náhradný rodič túto skutočnosť neodkladne oznámi vedúcemu príslušného úseku a následne s riaditeľom centra a odborným tímom príjmu potrebné opatrenia.